

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/495
KARAR NO : 2021/440
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Maddi hasarlı trafik kazası tespit tutana nın iptali istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : O. E.
Vekili : Av.E. Ç.A.
Davalı : stanbul Valili i, Emniyet Müdürlü ü,
Trafik Denetleme ube Müdürlü ü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 09/01/2021 tarihinde, 34 ... 647 plakalı kiralık araçla, ya ı lı yol sebebi ile kontrolünü kaybederek kaza yaptı nı, ancak düzenlenen trafik kazası tespit tutana nın gerçekleri yansıtmadı nı; alkol kullanmadı nı beyan etmesine ra men, alkolmetreye üfleyerek test yapıldı nı, sonucun sıfır/0 çıktı nı, ancak itirazlarına ra men ikinci bir ekip tarafından yaptırılan ölçümde ise 0,048 promil alkollü oldu u sonucu çıktı nı; usul ve yönetmelik gere i bir ki iye aynı olayda art arda iki kez alkol testi yapılamayaca nı, iki alkol metre arasında çok büyük fark olması sonrasında kan testi dahi yapılmaksızın müvekkili hakkında alkollü araç kullanarak maddi hasarlı trafik kazasına karı mı olması sebebiyle idari i lem uygulandı nı; sonrasında tebli edilen trafik kazası tespit tutana nda, müvekkili hakkında Yönetmeli in 67/1-b maddesinden i lem yapıldı nı, bu maddede ise "*Yönetmelikte belirtilen arlar dı nda geriye dönmek veya geriye gitmek, izin verilen hallerde bu manevraları yaparken karayolunu kullananlar için tehlike veya engel yaratmak,*" düzenlemesinin yer aldı nı; dolayısıyla, maddi hasarlı trafik kazasındaki mevcut ko ullar ve olayın gerçekleş me biçiminin trafik kazası tespit tutana nda belirtilmedi ini, gerçeklere aykırı ve olayla alakasız bir madde üzerinden i lemlerin gerçekle tirildi ini ifade ederek; maddi hasarlı trafik kazası tespit tutana nın iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. stanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hâkimli i 28/01/2021 tarihli ve D. . No. 2021/439 sayılı kararı ile, tespit tutana na yapılan itirazın reddine karar vermi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"...Benzer konuda daha öncesinde verilmi olan, Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 2013/17635 esas, 2013/23320 karar sayılı ilamında özetle; Maddi hasarlı kaza tepsit tutana ı, kazaya karı an taraflar arasında çıkabilecek cezai ve hukuki uyu mazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belgedir. 5235 sayılı Adli Yargı lk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulu , Görev ve Yetkileri Hakkındaki Kanununun 10. Maddesi çerçevesinde, Sulh Ceza Mahkemelerine görev yükleyen

"Di er Kanun" niteli indeki 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile bu Kanuna göre çıkarılan Karayolları Trafik Yönetmeli inde, maddi hasarlı trafik kazası tespit tutana ının iptali için Sulh Ceza Mahkemesine ba vurulaca ı yönünde hiçbir hüküm bulunmamaktadır. Maddi hasar trafik kazası tespit tutana ı, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun " dari Yaptırımlar" ba lıklı 16. Maddesinde yer alan idari para cezası ile idari yaptırımlar kapsamına da girmemektedir. Esasen maddi hasarlı trafik kazası tespit tutana ı düzenlenmesi ile ilgililerin iptali için ba vuruda bulunabilece i bir idari yaptırım veya tedbir niteli inde bulunmayan durum ve delil tespitinden ibarettir. Özel Kanunlarla çözümü, Sulh Ceza Mahkemelerine bırakılmı idari yaptırım veya tedbir niteli i de bulunmayan bu belgenin, adli veya idari yargı yerlerinde çözümlenecek uyu mazlıkların görülmesi sırasında, o mahkemelerce de erlendirilecek bir tutanak oldu undan, maddi hasarlı kaza tespit tutana ına yönelik davanın iptali isteminin bu açıdan da Sulh Ceza Mahkemesinde görülmesi olana ı bulunmamaktadır. Maddi hasarlı trafik kazası tespit tutana ı, ileride görülecek uyu mazlıklarda bir idari leme veya adli yargının görev alanına giren konularda bir mahkeme kararına konu edildi i takdirde ilgililerce idari i leme veya adli merciilerce verilen kararın kanun yolu incelemesinde, itirazların ileri sürülebilece i belge oldu undan ve maddi hasarlı trafik kazasının iptali veya kusur oranının yeniden belirlenmesi talebinin Sulh Ceza Hakimli inin görevleri arasında bulunmadı undan itirazın reddine ili kin a a idaki ekilde hüküm kurulmu tur.

KARAR: Gerekçesi yukarıda açıklandı ı üzere;

Ba vuruya konu kaza tespit tutana ına yapılan itirazın REDD NE..."

3. Bu karara kar ı kar ı davacı vekili itirazda bulunmu , stanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hâkimli i 11/02/2021 tarihli ve D. . No. 2021/871 sayılı kararı ile itirazın reddine kesin olarak karar vermi tir.

4. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

5. **stanbul 9. dare Mahkemesi 10/03/2021 tarihli ve E.2021/342, K.2021/479 sayılı kararı ile**, davanın görev yönünden reddine karar vermi ve bu karar kesinle mi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"... maddi hasarlı ekilde olu an kazalar üzerine düzenlenen kaza tespit tutanaklarının, kazaya karı an taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyu mazlıklarda maddi olayın hiçbir üpheye yol açmayacak eklide ortaya konulması amacını ta ryan ve niteli i gere i ancak uyu mazlı ı çözümlenmeye yetkili yargı merciince incelenebilme kabiliyetine haiz bir özellik arz etti i, bu yönüyle de herhangi bir ekilde idari i lem kimli i ta imadı ı açıktır.

Bu durumda; 2577 sayılı Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasında tanımlandı ı ekliyle idari i lem niteli i ta imayan maddi hasarlı trafik kazası tespit tutana ı ile ilgili olarak ortaya çıkan mevcut uyu mazlı ın görüm ve çözümünde adli yargı yerleri görevli bulundu undan davanın görev yönünden reddi gerekti i sonucuna varılmı tır.

Açıklanan nedenlerle davanın 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine..."

III. LG L HUKUK

Mevzuat

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Trafik kazalarına el koyma ve bilirki ilik" ba lı ını ta ıyan 83. maddesi öyledir:

"Trafik kazalarına;

a) Adli yönden gere i yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,

b) Kazanın olu nedenlerini, iz ve delillerini belirleyerek trafik kaza tespit tutana ı düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca el konulur.

Trafik zabıtasının görevli olmadı ı veya bulunmadı ı karayollarında meydana gelen kazalarda trafik kaza tespit tutana ı mahalli genel zabıtaca düzenlenir ve bir örne i o yerin trafik zabıtasına gönderilir.

Karayollarında meydana gelen ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında tarafların anlaşılması halinde ve fiil ba ka bir suç olu turmuyorsa adli kovu turma yapılmaz ve Türk Ceza Kanununun 565 inci maddesi hükmü uygulanmaz.

Trafik kazalarında yolun trafi e kapandı ı hallerde; trafik zabıtası veya genel zabıta; iz ve delilleri kaybolmayacak ekilde i aretledikten ve gerekli i lemleri yaptıktan sonra, karayolunu trafi e açmaya yetkilidir.

Karayolunun trafi e kapanmasına ölümlü ve hayati tehlike yaratan yaralanmalı kazalar neden olmu ve bu kaza can, mal ve trafik güvenli ini etkiliyor ve ba ka bir yoldan geçi verilemiyorsa Cumhuriyet savcısının gecikece inin anlaşılması halinde, gerekli i aretlemeler yapıp araç ve ölümler kenara alınarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafi e açılır.

Trafik zabıtası, usul kanunlarına göre görevlendirilirse, trafik kazalarında bilirki ilik yapar.

Trafik kazaları, kaza tahkik memurlu u, bilirki ilik ve bunlarda aranacak artlar ile di er esaslar yönetmelikte gösterilir."

7. "Görevli ve Yetkili Mahkeme" ba lıklı 110. maddesi öyledir:

"(De i ik: 11/1/2011-6099/14 md.) leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabilce i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir."

8. "Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki" ba lıklı 112. maddesi öyledir:

"(De i ik: 12/7/2013-6495/20 md.) Bu Kanununun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kurulu larının yetkilendirildi i hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinle mi mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine i lenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, di er kanunlara göre görülen davalarla birle tirilemez.

Askeri araçları süren ki iler ile asker ki ilerinin bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili

davalarına da bu mahkemelerde bakılır.

Askeri görev ve hizmetlerin yürütülmesi sırasında askeri araç sürücülerinin askeri ki ilere kar ı i ledikleri trafik kazalarıyla ilgili suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kurulu u ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri saklıdır."

9. "Suç ve ceza tutanakları" ba lıklı 114. maddesi öyledir:

"(De i ik: 18/1/1985-KHK 245/13 md.; De i tirilerek kabul: 28/3/1985-3176/13 md.) (De i ik birinci fıkra : 3/5/2006 - 5495/3 md.) Bu Kanunda yazılı trafik suçlarını i leyenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlü ü ve Jandarma Genel Komutanlı ı personeli ile Ula tırma Bakanlığı nın ve Karayolları Genel Müdürlü ünün ilgili birimlerinin il ve ilçe kurulu larında görevli ve yetkili kılınmı personelince tutanak düzenlenir.

Birkaç trafik suçunun bir arada i lenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanır.

(De i ik fıkra: 3/11/1988 - 3493/48 md.) Yargı yetkisine giren suçlarla ilgili tutana ın bir sureti ilgili mahkemeye 7 i günü içinde gönderilir.

(...)

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(Ek fıkra: 3/7/2003-4916/32 md.) Trafik para cezaları kredi kartı ile de ödenebilir. Kredi kartı ile yapılan tahsilatın saymanlık hesaplarına aktarılma süresi ile uygulamaya ili kin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı nca belirlenir."

10. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na dayanılarak çıkarılmı bulunan Karayolları Trafik Yönetmeli i'nin, "Trafik Kazalarına El Konulması" ba lıklı 154. maddesi öyledir:

"Trafik kazalarına el konulmasında a a ıda gösterilen esas ve usuller uygulanır.

a) Trafik kazalarına;

1) Adli yönden gere i yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,

2) Kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek "Kaza Tespit Tutana ı" düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca (polis veya jandarma), el konulur.

Trafik zabıtasının görev alanı dı nda kalan yerler ile el koyamadı ı durumlarda, trafik kaza tespit tutana ı, örne ine uygun olarak mahalli zabıta tarafından düzenlenir ve bir örne i o yerin trafik zabıtasına gönderilir.(...)"

11. Aynı Yönetmeli in, "Trafik Kazalarına ili kin i lemler" ba lıklı 156. maddesi öyledir:

"Trafik kazaları ile ilgili olarak yapılacak i lemlerde a a ıdaki usul ve esaslar uygulanır.

a) Trafik kazası tespit tutana ının düzenlenmesi

1) Örne ine uygun olarak; kaza yerinin durumu, iz ve deliller, kazaya karı an sürücüler, varsa ölü veya yaralılar, hasar veya zarar, gün ve saat ile gerekli görülen di er hususlar belirtilmek üzere düzenlenir ve olay yerinin durumu bir krokide gösterilir. Tutana a kazazedelerin olay yerindeki ölüm veya yaralanma durumu i lenir.

Trafik Kazası Tespit Tutana ı; soru turma evrakına eklenmek, dosyasında saklanmak ve sayısına göre taraflara verilmek üzere yeter sayıda düzenlenir.

Trafik kazası tespit tutana ının düzenlenmesi ile tutanakta yer alan bilgilerin bir veri tabanında toplanmasına ve bu bilgilerin ilgili taraflarla payla ımına ili kin usul ve esaslar Emniyet Genel Müdürlü ünce belirlenir.

2) Trafik kazası tespit tutana ı düzenlemeye 154 üncü maddenin (a) bendi gere ince trafik zabıtası ve genel zabıtanın görevli personeli yetkilidir.

Tutanaklar en az iki görevli tarafından düzenlenir. Hafif yaralanmalı veya hasarlı

kazalarda tek görevli tarafından rapor eklinde de düzenlenebilir.

Ancak, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araçların karı tı ı trafik kazalarında bir askeri temsilcinin bulundurulması mecburidir.

3) Tutanak düzenleyenler, tutanakta taraflar için kusur oranı belirtmeksizin sadece kazanın olu umunda kimin hangi trafik kurahını ihlal etti ini belirtirler.

4) Karayolu üzerinde ölüm veya yaralanma ile sonuçlanıp, olay yerindeki iz ve delillerin tespit ve de erlendirilmesi sonucunda trafik kazası oldu u anla ilan durumlarda; kazaya karı an taraf veya unsurlardan birinin, birkaçının ya da tamamının olay yerinden ayrılmı olması halinde de trafik kazası tespit tutana ı düzenlenir.

5) Önceden meydana gelmi veya olay yerinden kaldırılmı araçların karı tı ı ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan kazalar için trafik zabıtası ve genel kollukça hasar tespitine dair kazaya karı anlara verilmek üzere tutanak veya rapor düzenlenmez. Bu durumlarda hasar tespitleri ilgililerin sigortalarına veya yetkili mahkemelere ba vurmaları suretiyle yapılır.

Ancak;

Can, mal ve trafik güvenli ini etkileyen veya yolun trafi e kapandı ı maddi hasarlı trafik kazalarında, kazaya karı anların kazanın olu una göre iz ve delilleri i aretleyerek, mümkün oldu u takdirde olay yerinin foto raflarını çekerek araçlarını en yakın ve uygun yerlere çekmeleri,

Karayolu üzerinde birden fazla sayıda aracın karı tı ı sadece maddi hasarla sonuçlanan ve tarafların bu Yönetmelik çerçevesinde Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutana ı düzenlemedi i trafik kazalarında; taraflara ait araçlardan en az birinin olay yerinde bulunması ve olay yerindeki iz ve delillerden kazanın olu umu ile o yerde meydana geldi ine kanaat getirilmesi,

hallerinde görevlilerce trafik kazası tespit tutana ı düzenlenir.

b) Kaza istatistikleri

Kazaların nedenlerini tespit etmek ve alınacak tedbirlerin belirlenmesinde kullanılmak üzere, trafik kazası tespit tutanaklarındaki bilgilerden yararlanılarak, kazaya el koyan birimlerce örne ine uygun istatistik formu düzenlenir.

Düzenlenen istatistik formları, her ilde ehiriçi trafik denetleme ube müdürlüklerinde toplanarak, il genelinde de erlendirmesi yapıldıktan sonra Emniyet Genel Müdürlü üne gönderilir."

12. Davacı vekili adli ve idari yargı yerlerince verilmi olan görevsizlik kararları nedeniyle olu tu unu ileri sürdü ü olumsuz görev uyu mazlı mın giderilmesi istemiyle ba vuruda bulunmu tur.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

13. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı mın esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Ta kın ÇEL K'in davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca

görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTCÇ 'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görülmüş ve ilmi olarak:

15. Dava, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Çevre Yolları Trafik Ekip Amirliği ince düzenlenen 09/01/2021 tarih ve 22 kaza sıra no.lu maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağının iptali istemiyle açılmıştır.

16. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

17. Bu düzenlemelere göre, trafik kazası tespit tutanağı, kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belge olup, idari işlem niteliğinde bulunmayan bu belgenin, adli yargı yerlerinde çözümlenecek uyuşmazlıkların görüşü sırasında o mahkemelerce de değerlendirilecek olduğundan, maddi hasarlı kaza tespit tutanağına yönelik davanın idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmamaktadır.

18. Bu durumda, davacı tarafından; trafik kazası tespit tutanağına itirazın açılması ve idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmayan davanın görüşme ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hâkimliği ince verilen 28/01/2021 tarihli ve D. . No. 2021/439 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ görevli olduğu una,

B. İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hâkimliği ince verilen 28/01/2021 tarihli ve D. . No. 2021/439 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA

20/09/2021 tarihinde, OY BİRLİKLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Mehmet
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bürol
SONER

Üye
Aydemir

Üye
Nurdane

Üye
Ahmet

Esas No : 2021/495

Karar No: 2021/440

TUNÇ

TOPUZ

ARSLAN